

A. Vaišvila "Kodėl esame tokie, kokie esame?"

p.4 Čia galima visiškai pritarti A.Maceinai, kad kūrybos neigimas reikštų pasaulio dinamikos neigimą.

p.5 Juk niekas taip adekvačiai neišreiškia žmogaus esmės, niekas taip neišaukština ir kultūriškai neįprasmina žmogaus, kaip sugebėjimas kurti ir pati kūryba.

p.9 Dirbtinė tvarka nepajėgia funkcionuoti pati savaime, ta prasme, kad racionalus žmogus nėra linkęs savanoriškai laikytis tvarkos, kuri nepateisinamai imli medžiagoms, energijai, laikui, nepatogi, neekonomiška, antropologiškai nuostolinga, nes orientuoja žmogų ne mažiausio, o didžiausio pasipriešinimo linkme.

p.13 Tarybiniame pasaulyje valdyti reiškia ne tarnauti, o viešpatauti.

p.17 Kur yra laisvė kurti, ten yra ir kvalifikacijos poreikis.

p.20 Groteskiška S.Gedos frazė: „Aš ir tavęs viską atimsiu, bet užtat tu būsi laimingas“.

p.22 1932 m. buvo išleistas baudžiamasis įstatymas, pagal kurį po kombaino likusių varpų rinkimas esant „lengvinančioms aplinkybėms“ buvo baudžiamas laisvės atėmimu 10 arba 25 metams, o dažnai ir mirties bausme. R.Medvedevo liudijimu, už tokias „varpeles“ buvo represuota ne mažiau 2 milijonų valstiečių.

p.34 N.Berdiajevas „Laisvė – tai teisė ir galimybė rinktis“.

p.45 Tikroji pažangos varomoji jėga yra ne patys gamtos turtai, o žmogus, laisvas ir suinteresuotas kūryba žmogus – pagrindinis ir tikrasis visuomenės „kapitalas“.

p.46 Kur mažiau norima, ten mažiau dirbama, stengiamasi, mažoma, ten rodoma ir mažiau iniciatyvos, kūrybingumo, be ko nėra augimo apskritai.

p.47 "Tironui, - anot Aristotelio, - yra naudinga pavaldinius nuskurdinti..., kad pavaldiniai, besirūpindami duonos kąšniu, netūrėtų spėsti pinklių tironui“.

p.57 Aristotelis „tironija siekia, kad pavaldiniai būtų silpnadvasiai, nes silpnadvasiai nesukyla prieš nieką“.

p.58 70% partinių sekretorių 1940m. teturėjo pradinį išsilavinimą ir todėl sugebėjo iš esmės veikti tik pagal instrukciją, vadinasi, tegalėjo būti tik vykdytojai.

p.71 Žmogus tarsi prarado būties ir savęs jutimą šiame pasaulyje: jis jau nebežino nei kur gyvena, nei ką daro, nei kokia prasmė viso to, ką jis daro ir padarė.

p.72 Susidvejinimo pavojingumas tas, kad susidvejinęs žmogus, kaip minėjome, praranda realybės jausmą, be kurio negali būti asmenybės autentiškumo ir, svarbiausia, rezultatyvios ir visuomenės pažangą laiduojančios kūrybos.

Seneka „Pats skubėjimas yra kaltas dėl didėjančio nuotolio“.

p.76 Kaip to padarinys atsirado baudžiamajame kodekse straipsnis apie „piktybinį vengimą visuomeniškai naudingo darbo“, tuo ignoruojant tą bendrą visos žmonijos laimėjimą, užfiksuotą jau buržuazinėje teisėje, kad darbas yra žmogui ekonominė, o ne juridinė būtinybė.

p.83 Šventas Raštas „Valgant tėvams neprinokusius vaisius, jų vaikams atšimpa dantys“.

p.89 Kol nenuslopintas žmogaus orumas, kol jis tebelaiko save veiklos tikslu, tol jis potencialiai revoliucingas ir linkęs ne tiek vykdyti, kiek savarankiškai kurti.

p.92 Kovai orientuotas žmogus turi būti orientuotas ir didvyriškumui, saviškai ir, kaip sako S.Govoruchinas, „privalo visą gyvenimą kentėti ir kambarių ankštumą, ir maisto stoką“ ir kitus nepritekliaus.

p.105 Visuomenė visada rizikuoja morališkai išsigimti, kai ji ima kurti savavališkus socialinės tvarkos modelius, vienaip ar kitaip ignoruodama gamtos ir visuomenės vystimosi dėsnius ir net pačią biosocialinę prigimtį.

p.110 Lengviau prievartavimu aktyvizuoti žmogaus kūną, negu jo dvasią ir protą.

p.122 Tačiau mokslas ne visada gali žmogų dvasiškai užgandinti, nes jis domisi ne pačia individualybe, bet vienoje įvairovėje, t.y. tuo, kas reiškiniuose yra ne individualu, o bendra.

p.128 Laisvė – tai pirmiausia priemonė realizuoti žmogui savo fundamentaliausią pareigą – būti kūrybingam.